

ע"פ 32709/10/13 - מדינת ישראל נגד כפר נחום מסעדה וחוף פרטי 2003 בע"מ, עלי עודה בן עבדאללה, אחמד עודה בן עלי

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 32709-10-13 מדינת ישראל נ' כפר נחום מסעדה וחוף פרטי 2003 בע"מ ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני
בפני כב' השופטת אסתר הלמן
המערערת מדינת ישראל
נגד המשיבים
1. כפר נחום מסעדה וחוף פרטי 2003 בע"מ
3. עלי עודה בן עבדאללה
2. אחמד עודה בן עלי

ערעור על החלטתו של בית המשפט השלום בנצרת, [כב' השופט א. נעמן], מיום 01/09/13, בתיק 52062-03-12

פסק דין

בפני ערעור על החלטתו של בית המשפט קמא, שלא להיעתר לבקשת המערערת וליתן צו זמני לסגירת עסק בהתאם להוראת סעיפים 11 לחוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד - 2004, סעיף 20 כג' לחוק המים, התשכ"ט 1959, סעיף 14א' לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד - 1984 וסעיף 17 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח - 1968.

הרקע

1. ביום 28.3.12 הוגש לבית משפט השלום בנצרת כתב אישום נגד המשיבים, בו יוחסו להם שורה של עבירות על חוק שמירת הסביבה החופית, חוק המים, חוק שמירת הניקיון, חוק רישוי עסקים, חוק למניעת מפגעים וחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, כל זאת בגין הפעלת מסעדה בתוך שטח כפר נחום, גן לאומי מוכרז ושמורת טבע, בסביבה חופית, סמוך לכנרת, ללא רישיון עסק ותוך פגיעה בערכים המוגנים על ידי חוקים אלה.
2. יחד עם הגשת כתב האישום, הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו סגירה זמני לעסק, אשר, בין היתר, נטען לגביו בכתב האישום, כי במהלך הפעלתו מוזרמים ממנו ביוב ושפכים גולמיים למי הכנרת.
3. בדיון שהתקיים ביום 17.4.12 הגיעו הצדדים לידי הסכמה, כי בכפוף להסדרה סביבתית זמנית והעמדת ערבויות והתחייבויות מתאימות, המערערת לא תעמוד על בקשתה לסגירת העסק ותאפשר למשיבים לפעול להשגת רישיון עסק. יחד עם זאת, סוכם כי אם בתוך שנה לא יושג רישיון עסק, תהא המערערת

רשאית לחזור לבית המשפט ולעתור למתן הצו הזמני.

4. לטענת המערערת, בעת שהושגה הסכמה זו, לא היה ידוע לגורמי האכיפה במשרד להגנת הסביבה, כי מתנהלים כנגד המשיבים הליכים נוספים, וכי מדובר בריבוי עבירות. רק לאחר ריכוז פעולות האכיפה, שנקטה המדינה כנגד הפעילות המסחרית רבת השנים שניהל המשיבים במקום, לשם הפקת רווח כספי ותוך הפרה בוטה של החוק, התברר למערערת כי אין כל אפשרות שהמשיבים יסדירו קבלת רישיון העסק. לטענת המערערת, לו היו הדברים ידועים לה, כמות שהם, כבר בעת שהושגה ההסכמה, לא הייתה מוותרת באותה שעה על בקשתה לסגירת העסק.

5. ביום 12.6.13, משחלפה שנה מיום שהושגה ההסכמה, והואיל ולא הושג רישיון עסק להפעלת המסעדה, הגישה המערערת בקשה נוספת למתן צו זמני שיורה על סגירת העסק. בית המשפט קמא דחה את הבקשה, בקובעו כי בנסיבות העניין ולפנים משורת הדין, יש לאפשר המשך פעילות המסעדה, בהסתמך על ההסכמה הזמנית שהושגה בעבר, וזאת בהתחשב בעובדה שנכון לעכשיו יש הסדרת תשתיות העומדת בתנאים שהציעה המערערת במסגרת ההסכמה, ואשר יש בה להפחית את הסיכון המיידית הנשקף מן העסק, הגם שמדובר בהסדרה זמנית, שאין בה כדי לספק פתרון של קבע.

6. להשלמת התמונה, יאמר כי ביום 12.1.14 התקבלה החלטתו של בית המשפט העליון ברע"א 8734/13 עודה עלי עבדאללה ואח' נ' מדינת ישראל -רשות מקרקעי ישראל ואח', במסגרתה, דחה בית המשפט ערעור המשיבים על החלטה שלא לעכב ביצועו של צו ההריסה, פינוי, וסילוק ידם של המשיבים מהמסעדה, וקבע כי הצו יבוצע לאלתר.

7. אף שלכאורה, יש בהחלטה זו כדי ליתר את הדיון בערעור שבפני, הודיעו הצדדים כי הם מבקשים שהעניין יוכרע בפסק דין. יחד עם זאת, הואיל וכנגד הפעלת המסעדה עומד ממילא צו הריסה מיידית, לא אפרט את טיעוני הצדדים, שנפרסו בהרחבה יתרה בטיעוניהם בכתב ובעל פה ופסק הדין יינתן בתמצית, כמתחייב משינוי הנסיבות.

דין והכרעה

8. מדובר בערעור הנוגע לשיקול דעתו של בית המשפט בעת שהוא מתבקש ליתן צו זמני, במסגרת כתב אישום, עד לתום ההליכים כנגד הנאשם ועוד בטרם הוברר האם בוצעה עבירה ומה אחריותו של הנאשם לביצועה.

9. נהוג לבחון בקשות מסוג זה על פי המתווה הנוהג בבקשות למעצר עד תום ההליכים, כלומר, לבחון קיומן של ראיות לכאורה לביצוע העבירה, המצדיקות מתן הצו וקיומה של עילה לתיתו בטרם הושלם ההליך הפלילי.

10. בדונו לא מכבר בסוגיה זו במסגרת רע"פ 4384/13 - מדינת ישראל נ' מיאו והאו בע"מ ואח', קבע בית המשפט העליון כי על פי הפסיקה תכליתו של צו לפי סעיף 17 לחוק רישוי עסקים, (שהוא אחד הסעיפים, שמכוחם נתבקש הצו כאן), אינה תכלית עונשית - לא מדובר ב"מקדמה" על חשבון העונש - אלא תכלית מניעתית. כן, הפנה בית המשפט העליון לגישה בה נבחנה הסוגיה בבתי המשפט, בדומה למתווה הנוהג בבקשה למעצר עד תום ההליכים, למשל בר"ש (שלום נצרת) 2054-09-11 עיריית נצרת עילית נ' מפעלי ברודני בע"מ ובמסגרת הערעור בע"פ 25350-10-11 (מחוזי נצרת) מפעלי ברודני בע"מ נ' עיריית נצרת עילית או לפי גישה אחרת בהשוואה ל"סעד זמני" עד להכרעה בכתב האישום, (בב"ש (שלום עכו) 4283/06 עיריית עכו נ' אלה תשתיות לאיכות הסביבה בע"מ).
11. המחלוקת בענייננו איננה נוגעת לקיומן של ראיות לכאורה לביצוע העבירות. מדובר בעסק שהופעל ללא רישיון כנדרש על פי החוק, ומעצם ההסכמה הזמנית, ברור כי עד להסדרה הסביבתית הזמנית, לקתה הפעלתו ביצירת מפגעים סביבתיים.
12. נותר לבחון מה היא העילה לנקוט בצעד חריג וליתן צו זמני, בטרם הסתיים ההליך הפלילי. "את העילה למתן הצו ניתן למצוא בסכנה הטמונה בהמשך הפעלתו של העסק ללא רישיון, כמו גם בפגיעה בציבור, הכרוכה בהפעלתו של העסק, שאיננה דווקא סיכון פיזי קונקרטי ומיידי" (פסק דיני בע"פ (נצרת) 25350-10-11 - מפעלי ברודני בע"מ ואח' נ' עיריית נצרת עילית). שם הוספתי כי "קביעתו של צידוק זה למתן הצו הוא פרי האיזון בין שיקולים שונים, המבטא צורך בהתערבות שיפוטית לשם הפסקת הפעילות העבריינית, עוד בטרם הוכרע ההליך הפלילי. ככל שהפעילות האסורה בוטה יותר, מעידה על זלזול מופגן כלפי החוק, היקפה גדול והיא מתריסה בפרהסיה כנגד שלטון החוק, כן די בכך שהסיכון או הפגיעה הנשקפים לשלום הציבור מהמשך הפעילות הם נמוכים יותר".
13. המערערת טוענת כי הפעלת העסק יצרה מפגעים סביבתיים חמורים וההסדרה הזמנית איננה פיתרון לטווח ארוך. הגם שהדברים מתיישבים עם ההיגיון, יש להניח כי בעת שהסכימה המערערת כי פעילות המסעדה תימשך, תחת ההסדר הזמני, היא לקחה בחשבון כי סידור זה, גם אם איננו נותן פתרון מלא, מאיין את הפגיעה הממשית והמיידי לסיבה. מבחינה זו, כל עוד המשיבים מקיימים את הסידורים, כפי שסוכמו בעת הדיון בבקשה הראשונה, מתן הצו איננו נחוץ למניעת הסיכון.
14. המערערת מבקשת לאזן בין האינטרסים השונים, ולקבוע כי הפרת החוק הבוטה מצד המשיבים, הנמשכת שנים והכרוכה בפגיעה בסביבה חופית, בשילוב מורכבות האכיפה ובהעדר כל סיכוי להסדיר את רישוי העסק, צריכה להוביל למסקנה כי קיימת עילה למתן הצו.
15. לא יכול להיות ספק בכך, שהפעלת מסעדה לחוף הכנרת, בתחום גן לאומי מוכרז ושמורת טבע, ללא קבלת האישורים הדרושים ומבלי שהוסדרה ואושרה פעילותה, על ידי כל הגופים, האמונים על מתן

האישורים, הינה הפרה בוטה וגלויה של שלטון החוק, שפגיעתה באינטרס הציבורי, יכולה כשלעצמה להביא למתן צו הסגירה. במקרה הנוכחי, ההסכמה שמכוחה נמשכה פעילות זו למעלה משנה, מחלישה במידה לא מעטה את הטיעון כי אין להשלים עם המשך הפרת החוק ויש להפסיקה לאלתר.

16. למרות האמור, הסכמה זו ניתנה מבלי שהמערערת הייתה מודעת לכך שאין כל תכלית במתן ארכה למשיבים להשיג רישיון עסק, וטעתה לחשוב כי בתוך פרק הזמן הזה של השנה העניין יוסדר. היקף הפגיעה בשלטון החוק נתגלה למערערת רק בשלב מאוחר יותר.

17. יתרה מכך, גם אם בעת שניתנה ההחלטה היו נימוקים לדחות את הבקשה **למתן הצו, לפני משורת הדין**, כפי שנהג בית המשפט קמא, הרי כיום, כאשר תלוי ועומד צו הריסה מידי וצו לפינוי וסילוק ידם של המשיבים מן המסעדה, ברי כי המשך הפעלתה תהא כרוכה בהפרה בוטה וקשה של שלטון החוק.

18. על סמך הנימוקים דלעיל, אני מקבלת את הערעור ומורה על מתן צו זמני, האוסר על הפעלת המסעדה עד תום ההליכים בבית המשפט קמא. הצו יכנס לתוקפו לאלתר.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים בדחיפות.

ניתן היום, י"ד שבט תשע"ד, 15 ינואר 2014, בהעדר הצדדים.